

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr.26/1-01-12469

Chișinău

28 noiembrie 2023

Biroul Permanent al Parlamentului

În temeiul art.73 din Constituție, se prezintă spre examinare *proiectul de lege* pentru modificarea unor acte normative (modificarea condițiilor de exercitare a activității de întreprinzător de către gospodăriile țărănești), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.893 din 22 noiembrie 2023.

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de lege este Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.

Anexe:

1. Hotărârea Guvernului privind aprobarea proiectului de lege (în limba română - 1 filă și în limba rusă - 1 filă);
2. Proiectul de lege (în limba română - 5 file și în limba rusă - 6 file);
3. Nota informativă - 3 file;
4. Sinteza obiecțiilor și propunerilor - 35 file;
5. Tabel comparativ - 6 file;
6. Raport de expertiză anticorupție - 10 file;
7. Expertiza juridică a Ministerului Justiției - 12 file;
8. Avize - 14 file;
9. Analiza Impactului de Reglementare - 12 file.

**Secretar general
adjunct al Guvernului**

Roman CAZAN

Ex Inga Stratila
inga.stratila@gov.md
Tel: 022 250 312

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	425
"29"	11 2023
Ora	

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 104

Fax:
+ 373 22 242 696

E-mail:
cancelaria@gov.md

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr.893

din 22 noiembrie 2023

Chișinău

Privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (modificarea condițiilor de exercitare a activității de întreprinzător de către gospodăriile țărănești)

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (modificarea condițiilor de exercitare a activității de întreprinzător de către gospodăriile țărănești).

Prim-ministru

Contrasemnează

DORIN RECEAN

Viceprim-ministru,
ministrul agriculturii
și industriei alimentare

Vladimir BOLEA

Ministrul justiției

Veronica Mihailov-Moraru

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGE****pentru modificarea unor acte normative
(modificarea condițiilor de exercitare a activității de
întreprinzător de către gospodăriile țărănești)**

Art. I. – Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi (Monitorul Parlamentului Republicii Moldova, 1994, nr. 2, art. 33), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 14, punctul 1 alineatul al doilea și punctul 3 alineatul al doilea se abrogă.

2. Se completează cu articolul 14¹ cu următorul cuprins:

„**Articolul 14¹.** Gospodăria țărănească

1. Gospodăria țărănească este o întreprindere, bazată pe proprietate privată asupra terenurilor și asupra altor bunuri, pe munca personală a membrilor unei familii (membri ai gospodăriei țărănești), având ca scop obținerea de venit din activitatea agricolă.

2. Gospodăria țărănească are statut de persoană juridică și poartă răspundere pentru obligațiile asumate cu întreg patrimoniul membrilor săi.

3. Modul de constituire, înregistrare, încetare sau reorganizare a activității gospodăriilor țărănești (de fermier) sunt reglementate de Legea nr. 1353/2000 privind gospodăriile țărănești (de fermier).”

Art. II. – Legea nr. 1353/2000 privind gospodăriile țărănești (de fermier) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2001, nr. 14-15, art. 52), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 2:

la alineatul (1), cuvântul „individuală” se exclude, iar textul „produse agricole, prelucrarea lor primară, comercializarea cu preponderență a propriei producții agricole” se substituie cu cuvintele „venit din activitatea agricolă”;

alineatul (3) se abrogă;

se completează cu alineatul (4¹) cu următorul cuprins:

„(4¹) Până la proba contrarie, terenurile cu destinație agricolă a membrilor gospodăriei țărănești se prezumă a fi folosite în activitatea agricolă a gospodăriei țărănești.”

2. Articolul 3 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 3.** Statutul juridic al gospodăriei țărănești

(1) Gospodăria țărănească are statut de persoană juridică.

(2) Terenurile sau animalele deținute de gospodăria țărănească în proprietate sau în folosință nu pot depăși suprafețele sau numărul de animale prevăzute în anexă.

(3) În cazul în care nu îndeplinește condițiile prevăzute la alin. (2), gospodăria țărănească este obligată să se conformeze până la data de 31 decembrie a anului în curs la aceste condiții, fie să-și înceteze activitatea, fie să se reorganizeze.”

3. La articolul 4:

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) În cazul reorganizării gospodăriei țărănești, membrii acesteia continuă, în termen de 3 ani, să răspundă solidar și nelimitat pentru obligațiile născute până la reorganizare.”;

se completează cu alineatele (3) și (4) cu următorul cuprins:

„(3) Membrul gospodăriei țărănești nu este absolvit de răspundere nici în cazul în care, până la expirarea termenului de 3 ani, înstrăinează dreptul de participațiune la capitalul social.

(4) Față de gospodăria țărănească care a depășit suprafețele și numărul de animale prevăzute în anexă și nu și-a executat obligația de la art. 3 alin. (3) este aplicat regimul fiscal general, începând cu 1 ianuarie a anului următor în care s-a constatat această depășire.”

4. La articolul 15 alineatul (2) litera e), textul „efectuează înscrieri în carnetul lor de muncă,” se exclude.

5. La articolul 22 alineatul (2), textul „pe baza înscrierilor din carnetul de muncă și a certificatelor, eliberate de casele teritoriale ale Casei Naționale de Asigurări Sociale, ce confirmă plata contribuțiilor de asigurări sociale de stat” se substituie cu textul „, în modul stabilit de Lege”.

6. La articolul 24, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Gospodăria țărănească ține contabilitatea conform Legii contabilității și raportării financiare nr. 287/2017 și indicațiilor metodice aprobate de către Ministerul Finanțelor.”

7. La articolul 27:

alineatul (1), după cuvintele „membrilor ei” se introduce textul „sau a moștenitorului, dacă nu a rămas niciun membru și niciun moștenitor al acestuia nu dorește să continue activitatea gospodăriei țărănești”;

alineatul (2):

litera a), textul „dacă sunt încălcate prevederile art. 2 alin. (1) sau art. 3 alin. (2), inclusiv în cazul în care nici unul dintre membrii gospodăriei nu are drept de proprietate asupra pământului” se substituie cu textul „dacă sunt încălcate prevederile art. 3 alin. (3)”;

litera c) se abrogă;

la alineatul (3), cuvintele „legislația privind falimentul ” se substituie cu textul „Legea insolvenței nr. 149/2012”.

8. La articolul 34, literele e) și g) se abrogă.

9. Se completează cu o anexă cu următorul cuprins:

„Anexă la
Legea nr. 1353/2000
privind gospodăriile țărănești

**Suprafața terenurilor și numărul animalelor
care pot fi deținute de gospodăria țărănească**

Tabelul 1

Nr. crt.	Cultura	Suprafața, ha
1.	Culturi cerealiere	până la 40
2.	Culturi tehnice	până la 20
3.	Culturi oleaginoase	până la 15
4.	Culturi furajere	până la 15
5.	Culturi leguminoase pentru boabe	până la 20
6.	Culturi legumicole în câmp deschis	până la 4
7.	Cartofi	până la 4
8.	Culturi pomicole (sămânțoase)	până la 8
9.	Culturi pomicole (sâmburoase)	până la 8
10.	Culturi nucifere	până la 10
11.	Arbuști fructiferi și căpșun	până la 8
12.	Viță-de-vie (soiuri pentru masă)	până la 10
13.	Viță-de-vie (soiuri pentru vin)	până la 20
14.	Culturi aromatice, medicinale și condimentare	până la 10
15.	Culturi legumicole, multianuale, floricole și ornamentale pe teren protejat (sere, solarii tuneluri), total	până la 2
16.	Pepiniere	până la 2
	În total nu va depăși:	150

Tabelul 2

Nr. crt.	Specia	Numărul de animale
1.	Bovine	până la 200 de capete, dar nu mai mult de 50 capete vaci mulgătoare

2.	Ovine / Caprine	până la 250 de capete efectiv matcă
3.	Porcine	până la 300 de capete
4.	Păsări	până la 4000 de capete găini ouătoare sau până la 5000 de capete pui broiler pentru sacrificare
5.	Cabaline	până la 50 de capete
6.	Familii de albine	până la 350 de bucăți
7.	Iepuri	până la 100 de capete efectiv matcă”.

Art. III. – În definiția noțiunii „*gospodărie țărănească (de fermier)*” din articolul 2 din Legea nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 184-187, art. 711), cu modificările ulterioare, cuvântul „individual” se exclude.

Art. IV. – Legea nr. 228/2010 cu privire la protecția plantelor și la carantina fitosanitară (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 241-246, art. 748), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 24, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Dacă nu este desfășurată sub una din formele activității de antreprenariat, activitatea de cultivare sau prelucrare a culturilor pe suprafețe de până la cele indicate în anexa nr. 6¹ se consideră activitate nonprofesională, iar persoana fizică care practică această activitate nu se supune evidenței în Registru.”

2. Se completează cu anexa nr. 6¹ cu următorul cuprins:

„Anexa nr.6¹
la Legea nr. 228/2010
cu privire la protecția plantelor și
la carantina fitosanitară

Cultura și suprafețele acceptate pentru activități nonprofesionale

Nr. crt	Cultura	Suprafața, ha
I.	Culturi de fitotehnie, total	Până la 1,5
	Inclusiv:	
1.	Culturi cerealiere	Până la 0,5
2.	Culturi tehnice	Până la 0,5
3.	Culturi oleaginoase	Până la 0,5
4.	Culturi furajere	Până la 0,5
5.	Culturi leguminoase pentru boabe	Până la 0,5
II.	Culturi horticoale, total	Până la 1
	Inclusiv:	

1.	Culturi legumicole în câmp deschis	Până la 0,2
2.	Cartofi	Până la 0,2
3.	Culturi pomicole (sămânțoase)	Până la 0,3
4.	Culturi pomicole (sâmburoase)	Până la 0,3
5.	Culturi nucifere	Până la 0,5
6.	Arbuști fructiferi și căpșun	Până la 0,2
7.	Viță-de-vie (soiuri pentru masă)	Până la 0,15
8.	Viță-de-vie (soiuri pentru vin)	Până la 0,15
9.	Culturi aromatice, medicinale și condimentare	Până la 0,3
III.	Culturi legumicole, multianuale, floricole și ornamentale pe teren protejat (sere, solarii, tuneluri), total	Până la 0,05
IV.	Pepiniere	Până la 0,01

Art. V. Dispoziții finale

(1) Agenția Servicii Publice va modifica din oficiu și gratuit statutul juridic al gospodăriilor țărănești în Registrul de stat al gospodăriilor țărănești.

(2) Prezenta Lege intră în vigoare la expirarea a 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președintele Parlamentului

NOTA INFORMATIVĂ
la proiectul Legii pentru modificarea unor acte normative
(modificarea condițiilor de exercitare a activității de întreprinzător
de către gospodăriile țărănești)

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Autorul proiectului este Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Conceptul gospodăriei țărănești are la bază ideea dezvoltării unor afaceri de familie în agricultură, bazată pe munca personală a membrilor ei. Pentru susținerea lor, prin acte normative au fost acordate un șir de facilități, în raport cu alte forme ale activității de antreprenoriat, cum ar fi cota impozitului pe venit, sistemul de ținere a contabilității, contribuții de asigurări sociale.

Analizând suprafața terenurilor agricole declarate de către gospodăriile țărănești în cererile de acordare a subvențiilor s-a constatat că în jur de 8% din acestea dețin terenuri cu o suprafața mai mare de 150 ha, înregistrându-se gospodării cu o suprafața de teren ce depășește 10 000 ha.

Deținerea unor astfel de suprafețe de teren denotă, indirect, că ele au depășit cadrul unei afaceri în care este utilizată munca membrilor unei familii și nu s-ar justifica o protecție deosebită din partea statului.

În pofida faptului că Legea nr. 1353/2000 privind gospodăriile țărănești, impune ca o condiție pentru desfășurarea activității sub această formă, utilizarea preponderentă (mai mult de 50 la sută) a muncii personale a membrilor ei, obligînd în același timp în caz de depășire a acestei limite la încetarea activității, în practică se dovedește imposibil de apreciat care este ponderea muncii personale a membrilor gospodăriei, în raport cu munca altor salariați. Mai mult ca atât, decalajul mare între gospodăriile țărănești, sub aspectul suprafețelor deținute, afectează eficiența politicilor publice pentru susținere acestor forme de organizare a activităților agricole.

Întru soluționarea problemelor identificate se propune substituirea criteriului „utilizării muncii persoanele a membrilor gospodăriei țărănești” prin instituirea unor limite a suprafețelor și animalelor pe care le poate deține o gospodărie țărănească. Suprafețele deținute de către gospodăria țărănească în proprietate sau folosință pot fi ușor verificate prin intermediul Registrului Bunurilor Imobile și a Registrului contractelor de arendă, iar animalele prin intermediul Registrului animalelor sau prin sesizarea directă a stării de fapt.

Limitarea posibilității deținerii în proprietate și folosință de către gospodăriile țărănești a terenurilor și animalelor ce depășesc o anumită suprafață sau număr are drept scop conservarea acestei forme de organizare juridică a agriculturii pentru afacerile de familie.

În acest context este important de menționat că la 20 decembrie 2017, Adunarea Generală a Națiunilor Unite a proclamat Deceniul ONU al agriculturii de familie (UNDFP) (2019 – 2028). Potrivit Planului de Acțiuni Globale a UNDFP, caracteristicile cheie a agriculturii de familie constituie: securitatea alimentară; grija de mediu; utilizarea și managementul durabil a resurselor naturale; conservarea biodiversității; păstrarea, transferul și reînnoirea cunoștințelor, practicilor și culturii. Or, toate aceste trăsături a unei ferme de familie nu sunt caracteristice marilor societăți comerciale, scopul cărora este obținerea de profit de pe urma exploatarea terenurilor și animalelor. În lipsa fixării unor limite, gospodăriilor țărănești vor obține profituri tot mai mari, erodîndu-se treptat caracteristicile menționate mai sus a unei agriculturi de familie.

Propunerea are drept obiectiv trecerea gospodăriilor țărănești, activitatea cărora a depășit cadrul

unei afaceri de familie, la alte forme organizatorico - juridice. Pentru a reduce impactul acestei propuneri, proiectul prevede schimbarea statutului gospodăriei țărănești în persoană juridică care îi va permite reorganizarea acesteia în alte categorii de persoane juridice.

Din considerentul de a introduce o claritate pentru organele de control, utilizând același mecanism al indicării în lege a unor suprafețe de culturi, se propune delimitarea activităților profesionale de cele neprofesionale ale persoanelor fizice în domeniul cultivării sau prelucrării culturilor agricole.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul nu prevede armonizarea legislației naționale la prevederile legislației Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul legii propune modificarea Legii nr. 1353/2000 privind gospodăriile țărănești (de fermier), în special, evidențiem următoarele prevederi:

La articolul 3 alineatul (1), se modifică statutul gospodăriei țărănești din persoană fizică în persoană juridică.

La articolul 3 alineatul (2) se propune înlocuirea limitării suprafeței terenurilor și a bunurilor în funcție de ponderea utilizării muncii personale a membrilor gospodăriei țărănești, prin indicarea în textul legii (anexă) a suprafeței terenului ocupat de o anumită cultură pe care o poate deține gospodăria țărănească, dar care cumulativ cu alte culturi nu va putea depăși 150 ha, precum și a numărului animalelor.

În legătură cu limitarea suprafeței, se propune și completarea articolului 2 cu alineatul (4¹) prin care se va institui o prezumție utilizării terenurile cu destinație agricolă a membrilor gospodăriei țărănești în activitatea agricolă a gospodăriei țărănești, pînă la proba contrarie. Această prezumție se instituie pentru a evita eludarea de către gospodăriile țărănești a limitelor de suprafață stabilite de lege prin încheierea contractelor de arendă sau înregistrarea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor cu destinație agricolă pe numele membrilor gospodăriei țărănești sau a membrilor de familie a fondatorului și administratorului, alții decît membrii gospodăriei țărănești.

Alineatul (3) al articolului 3, fixează termenului pînă la care gospodăria țărănească, care nu se încadrează în limitele stabilite de lege, este obligată fie să se reîncadreze în aceste limite, fie să-și înceteze activitatea sau să se reorganizeze. În conexiune cu acest alineat se află articolul 4 alineatul (4), care stabilește sancțiunea pentru încălcarea articolului 3 alineatul (3), care se va materializa prin aplicarea regimului fiscal similar celor aplicat persoanelor juridice.

La articolul 4 alineatul (2) se propune într-o redacție nouă prin care se reglementează extinderea răspunderii membrilor gospodăriei țărănești în cazul reorganizării acesteia.

Modificările de la articolul 15, 22 și 34 litera e) sunt impuse de faptul că prin Legea nr. 123/2017 pentru modificarea și completarea unor acte legislative s-a exclus obligativitatea ținerii carnetelor de muncă. Prin urmare, prevederile cu privire la carnetele de muncă din Legea nr. 1353/2000 sunt desuete și se propun a fi abrogate.

De asemenea, proiectul propune modificarea articolului 24 alineatul (2) din Legea nr. 228/2010 cu privire la protecția plantelor și la carantina fitosanitară prin fixarea unor praguri pînă la care activitatea de cultivare a culturilor de către persoana fizică nu se va considera activitate profesională, cu excepția cazului în care această își desfășoară activitatea sub una din formele activității de antreprenoriat.

În contextul schimbării statutului gospodăriei țărănești din persoană fizică în persoană juridică s-a impus necesitatea modificării Legii nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi,

care conține reglementări cu privire la gospodăria țărănească, în calitate de subiect al antreprenoriatului.

5. Fundamentarea economico – financiară

Elaborarea proiectului a fost precedată de efectuarea Analizei impactului de reglementare care a fost examinat în cadrul ședinței Grupului de Lucru al Comisiei de Stat pentru Reglementarea Activității de Întreprinzător din 6 martie 2023. Analiza impactului de reglementare nu a fost susținută de membrii Grupului de lucru.

Cu toate acestea, Ministerul consideră necesar promovarea proiectului, întrucât normele acestuia sunt chemate să creeze premisele pentru politicile publice orientate susținerii dezvoltării gospodăriilor țărănești.

Totodată, subliniem că în pofida unor demersuri către autoritățile publice locale, Serviciul Fiscal de Stat, Institutul Muncii pentru colectarea datelor necesare fundamentării Analizei impactului de reglementare, Ministerul nu a obținut careva date relevante.

Proiectul propune ca față de gospodăriile țărănești care au depășit suprafețele și numărul de animale prevăzute de acesta să se aplice regimul fiscal similar persoanele juridice care desfășoară activitate agricolă, pentru întreaga perioadă începând cu 1 ianuarie anului următor în care s-a constatat această depășire. Prin prisma acestor prevederi, se estimează că prin adoptarea legii se vor majora veniturile la bugetul de stat.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

La etapa de elaborare a proiectului nu au fost identificate acte normative ce urmează a fi modificate sau abrogate.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Proiectul a fost avizat de către Ministerul Finanțelor, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Justiției, Agenția Servicii Publice.

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul de lege a fost supus expertizei anticorupție în cadrul procesului de avizare. Constatările expertizei anticorupție au fost acceptate în totalitate de către Minister

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul nu a fost supus expertizei de compatibilitate întrucât nu urmărește armonizarea legislației naționale la legislația Uniunii Europene.

10. Constatările expertizei juridice

Proiectul de lege a fost supus expertizei juridice în cadrul procesului de avizare. Constatările expertizei juridice au fost reflectate în Sinteza obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor).

**Viceprim-ministru, Ministru agriculturii
și industriei alimentare**

Vladimir BOLEA
Digitally signed by Bolea Vladimir
Date: 2023.11.03 08:40:21 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ex.: Dogotari Vasilii
Tel.: 0(22) 204578